EESTI PÄEVA-LEHT

ESTNISKA DAGBLADET

9. aastakäik
Toimetaja Juhan Kokla
Vastutav väljaandja (ansv. utg.) Hans Schöier

Peatoimetus ja talitus:
EESTI MAJAS, Stockholmis, sissekäik, Kocksgränd 3
Aadress: Box 16320, Stockholm 16
Telefon: 21 84 46

Toimetus Eskilstunas:
Toimetaja Jüri Aus
Aadr.: Eesti Päevaleht, Box 129, Eskilstuna. Telefon: 016/14 77 72
Tellimispostgiro nr. 28650

Tellimishinnad:
Aasta ..... kr. 14:—
Termin (4 kuud) .. kr. 5:—
Kuu ..... kr. 1:—

Kuulutusehind 70 öörs mm.
Arikuulutused 85 öörs mm.
Eskilstuna-Kurirens Tryckeri AB
Eskilstuna 1967

Eskilstuna-Kuriren

Upplaga C

Kolmapäeval, 28. juunil 1967
Nr. 146 (2524)

Inglise korrespondent lühikülastusel Eestis

LONDON (VE) — Briti liberaalse ja mõjuka päevalehe "The Guardian" kirjeosatja Sylvie Nickels sooritas hiljuti lühistusmatka okup. Eestisse, avaldades saadud mulgetod kirjatuse 10. juunil ilmunud numbris. Juba enne nimetatud artiklisi tutvunemisi torkab silma selle juures olev foto oma äärestu valiku tõttu. See on nimelt lähivõte Toompeal asuvast katedraalist, mis vähks kuulda ütskõlik nõsuugusele ühiplisele venelanele, kuid ei saa kuidagi sümboliseerida Tallinna arhitektuuri.

Autor alustab kirjeldusega, kuidas ühes Helsingi reisibüroos on talle soovitatud viisavaba ühepäeva reisi laevaga Tallinna. See maksab koos lõunasöögiga ja linnaekskursioonega ainult 80 soome marka (umbes 135 kr.). Järgmisel lõunikul asuski kirjutuse autor Helsingis soome auriikule "Silja". Teistel nädalapäevadel oleval liikluseks rakendatud punalipulne "Vanemuine". (Siin autor ilmselt eksib, kuna "Vanemuine" eli käigus möödunud suvel ja tänavu on asendatud uue reisilaevaga "Tallinn").

Merel tekkis jutuajamine lauhkoorilõõnelega Kemist, kes eiil kohne-päevasel ekskursioonil Tallinna.

Nad luksid peaaegu kogu neljatunnilise teekonna vältel ja sihtsõdamisse jõudmisel lasid võimsalt kõlada soome rahvahümnil, millele sadamas ootajad reageerisid käiselvitustega. Inglannale on ilmselt jäänud teadmata, et sama viis on kaestiaste rahvushimnil, millele laulmine tänapäeva Eestis tooks kaasa kohese arresteerimise ja seda klassifitseeritakse kui "kontrrevolutsioonilist ja nõukogudevastast provokatorlikku akti".

Ühe-päeva reisiselskonnas oli 20 soomlast, 2 beiglast, üks prantsuse poiss ja kirjutuse autor. Reisijaht kõneles vestlust nii prantsuse ja inglise, kui ka soome ja eesti keelt. Ta seletas, et on soomeesti päritoluga. Inglanna mõ-

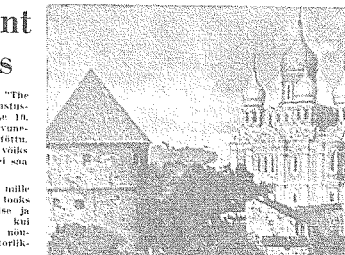

Inglise leht tutvustab vana gooti Tallinna sibulakuplilise katedraali pildiga . . .

Järg. lhk. 2.

KUMLA spordipäevad

Härra Kahu orkester Kupingisi mängib taatsuks Kumla spordipäevade) korraldatud koosviibimisel Kumla Folketshus Huseren saalis laupäeval 1. juulil kell 20.00.

Spordipäevad toimuvad, nagu juba varem teatatud 1. ja 2. juulil. Mängud toimuvad nii võrkkui ka korpuplilis naisteile ja meestele, kusjuures igale võistjale naisvõi meeskonnale on toimkonna poolt pandud valja karikad jäädavalt. Laup. 1. juulil kell 13.00 toimuvad väljaloosimised, millest otsekohe järgnevad mängud. Mängud toimuvad endisell väljakuil, Kumla idrottspargi peasissekäigu juures, kuhu paiutakse kõiki sõitja, kes varem ei ole Kumla spordipäevadel käinud.

Samas on ka olemas head elgitamisvõimalused ja autode parkeerimisplatsid. Väisituste üldjuht on, nagu eelmistelgi aastatel, härra Aleksander Paal, Kumlast. Spordipäevi korraldava toimk. aadress on: c/o A. Mändla, Dalagatan 4, Kumla, tel. 019/756 33. Kumla spordipäevadele on kõik teretulnud.

Eelistavad vanadekodu

TORONTO (VE) — Eesti Avistamiskomitee Kanadas ankeedi tulemusena on selgunud, et 14 isikut on avaldanud soovi puhtakujulise vanadekodu ehitamiseks kuna 22 isikut peidab odava üüriga korterimaja rajamist.

Abistamiskomitee juhatus märgib, et rahvas reageeris elavalt ankeedile ning juhatus sai ankeedi kaudu ülevaate pensionäride soovidest. Praegu ostab Abistamiskomitee juhatus Scarboro linnavalitsuse seisukohti mustaveetorustikude sissevadmise kohta vanadekodu krundi piirkonnas. Samuti on tutvutud linnavalitsuse sisse soovavaldus, et vanadekodu krunt läheks tulevikus kõrgehituste piirkonda. Majandusliikude küsimuste korralduamiseks ja vastavate rahaliste toetuste saamiseks on pöörratud Ontario provintsivalitsuse poole

Stipendium Ameerikasse

Rootsi-Ameerika Sihtasutuse kaudu jagati stipendiume rootsi noortele ülikooliõpinguteks USA-s. Stipendiaatide hulgas oli ka eestlane Lennart Voog Vänersborgist.

Eesti astronoomi teooria:
Kuu pind kõva kui graniit

WASHINGTON (VES) — Järjekordselt viibib ühendriikide pealinnas, Washingtonis astronoomia professor dr. Ernst Öpik koos abikaasaga, kes töötab Marylandi ülikoolis. Tema alaline elukoht on Birimaal, vanas Armaghi linnas, mille tähtsust entsüklopeedias rõhutatakse asjaoluga, et vilendaat sajandist alates on seal asunud Iiri katoliku ja protestandi usu peapiiskopi ning seal on kaks katedraali. Meie silmis annab selleie linnale aga tähtsust muidugi see, et seal elab prof. Ernst Öpik.

Washingtonis antud jutuajamisee ajakirjanduseie, märkis dr. E. Öpik, et ta asub Birimaal juba alates juunist 1948 a. Enne seda 166ias ta Hamburgi lähedal, Pinnebergis asunud Eelti ülikoolis rektorina. Sinna saabus Armaghi observatooriumi direktorilt Lindsay'lt eitepanek ile tulla Birimaale, mis sai ka teoks. Dr. Lindsay'ga sai ta tuttavaks USA-s, Harvardi ülikoolis, kus a. 1930—34 dr. E. Öpik töötas kõlalisektorina ning kuulus eksamikomisjoni, kui Lindsay kaitses seal oma doktori väitekirja.

Oma tegevuse kohta Armaghi observatooriumis märkis dr. E. Öpik, et ta tegeleb seal peamiselt uurimistöödega. Samuti on eharilkui 90 prots observatooriumi publikatsioonidest; tema poolt kirjutatud. Ta on ka liit astronomiise ajakirja — Irish Astronomical Journal — peatoimetajaks, olles ühtlasi selle asutajaid. Muidu on töö alal seal täielik vabadus ning ta veab oma aega kasutada kuidas ise tahab, teha mida soovib ning avaldada ajakirjas kaastöödi oma äranägemise järgi.

Temale on pakutud küll võimalusi alatiseks USA-sse asumiseks, kuid ta eitdab siiski jääda Armaghi, mida ta peab oma uueks kodukis. Tänavu töötab ta Marylandi ülikoolis, kuid on saanud kutseid loengute pidamiseks ka teisteit ülikoolidelt. Nimelt aratas siikoolide ringkondade tähelepanu tema kirjutused Armaghi observatooriumi ajakirjas.

Marylandi ülikooli teele asumiseks oli tingimuseks, et temal tuleb esmeda loengutega ja teha uurimistöid Tänavu pole küll tulnud loengutd pidada, kuid aeg on siiski kulunud sihtises tegevuses, mis pole võimaldanud lõpule viia ka poolelolevat uurimistöod.

See on koostatud Kuu tekkimise ja koostise kohta, millesihtes on dr. E. Öpikul oma teoeria, et kuu pind on kõva nagu graniit. Kuna sama küsimuse kohta käib praegu olatusliikum uurimine rea teadlaste poolt, siis tuleb huviga oodata dr. E. Öpiku töö ilmumist trükisonas.

Tema uurimus ilmub USA teadusliku ajakirjas "Annual Reviews of Astronomy & Astrophysics", millle peatoimetajaks on Harvardi ülikooli observatooriumi juhataja dr. Goldberg. Viimase kohta märgib dr. E. Öpik, et ta oli kord kogunl tema elu pästlaks. See juhtus 1938 a. Stockholmis, kui nad olid kutsutud Rootsi printsi juurde vastuvõtule. Trepp oli aga ilse ning ta komistas tagurpidi, kuid mäha langemiseet hoidis ära sama dr. Gold-

Järg. lhk. 2.

Linda Eenpalu suri Pärnus

Okup. Eestist saabunud teteil on 4. juunil Pärnus surnud Linda Marie Eenpalu, neiuna Koplus, 76 aasta vanuses. Kadunu oli meie tuntud riigitegelase ja Vabariigi valitsuse liikme Kaarel Eenpalu lesk ning viibis kaua aastaid küüditatuna Siberis.

Iseseisvuse ajal tegutses Linda Eenpalu juhtivatel kohtadel naisorganisatsioonides ning oli Riigimõõtegu hige. Ta oli samuti Kodumajanduskoja esinaiseks. Leinama jäid teda tütar Virve kodumaal, kellega koos viibis Siberis ning tütred perekondadega Kanadas. (M.E.)

Toronto majanduskluubis, mis on sealseks "ettevõtjate ühinguks", peetakse sageli referaate majanduskõsimustes. Pildil üks koosviibimisi, kus referendiks on magister H. Johanson, kes andis ülevaate Kanada majandusprobleemidest. Laua ümber vasakult esiplaanilt alates R. Kaimre, Ottomar Kess, L. Vahtras, A. Ekbaum, Alfons Pajuste, V. Karuks, K. Randlaid, E. Kuerus, N. Virro ja Kidula Priske.

Kes valiti okupatsiooni valimistel?

***Eesti Kommunist avaldas andmeid määrisis okup. Eestis toimnuud ülemnõukogu valimiste iisikulise koosseisu kohta, millest selgub, et valituist 116 on partei liikmed, sega 65,2 prots. koosseisust. 3 kuuluvad komsomoli, 62 ehk 34,8 prots. on parteitud. 153 on eestlased (85,4 prots.), 26 kuuluvad mitmesugustesse teistesse rahvustesse, peamiselt venelaste hulka. Naisi on 62 ehk 34,8 prots. Töölisle järele on 17 töölist, 38 kolhoosnikut ja 93 teenistujat. Viimased kuuluvad peamiselt parteifunktsionääride hulka.**

Rahvasaadikute vanuseline jagunemine on järgmine: kuni 30-aastaseid — 7, 30—40-aasta. — 56, 40—50-aas. — 70, ja üle 50-aasta. 41. Noorimaks on 21-a. lõpsja Tõrtumaalt, vanimaks kirjanik J. Semper. Liigi pool ülemnõukogu koosseisust omavad kõrgemat haridust, veerand koosseistust on keskhariidu, ca 25 protsendil on keskhariidusest madalam taset.

Mandaatkomisjoni arvande järele ("R.H." 21.4.67) on uuestivalitud ülemnõukogu koosseis muutunud 73,6 prots. võrra. Nimelt on 178 valitu hulgas 131 mõisgusestl, kes eelmises koosseisu ei kuuluna. (KTB)

Akad. eksamid

Stockholmi Kuningliku Kehakasvatuse Instituudi (GCI) lõpetas gymnastikdirektõrina Tiina Leesment Mahtsi.

Tiina Leesment on tuntud võimlemispedagoogi Leida Leesmenti tütar ja on perekonnas juba kolmas võimlemisõpetaja — vanem õde Reet lõpetas GCI mõne aasta eest.

Pihkva, Velikije Luki, Nevel
Eesti varustab piiritagust ala

Üks Venemaa osa, mida nüüd toidab ja varustab Eesti, on Pihkva oblast ehk an. Pihkvamaa, mida eesti rahvale tutvustab broshüür "Mööda Pihkvamaad". (Tallinn 1967, autor K. Laigna). See Pihkva "oblast" ulatuvat Eesti "kagunaabrina". Peipsi idaranniikult Lovati kallastele ning Balti "vaborrikideel" Novgorodi ja Kalinini oblastini. Pihkva on mõõt — Pskov, ja Ondova — Gdov. Ühtse haimavat Pihkva oblast 55 300 ruutkilomeetrit ja rahva arv ulatuvat 918 000-ni. Selleie lisatakse, et "sõjategevuse ja saksa fashistide terrori tagajärjel kuodis Pihkvamaa eriti suuri nimkaotusi ning sõjaeelne rahvaarv ei ole seal veel täielikult taastunud." Ka selgub, et Pihkvamaalgi (sarnaneevalt ülokorrale Eestis) elanike arv linnades kasvab ja maal väheneb. Aastal 1939 oli seal linnaelanikke ainult 13 prots. rahvastikust, nüüd 31 protsenti. Pihkva elanike arv kasvat üle 110 000. Ühtasis olevat 14 linna, neist ainult 2 (Pihkva ja Velikije Luki), kus elanikke üle 40 000.

Pihkvamaale kaudu pidava: Eesti ühendust Moskvaga. Tartust Pihkvasse pääseb ka mööda veeteed. Kiirmootorlaev jõudvat Tartust Pihkvasse vähem kui viie tunniga. Selleie lisatakse huvitava lausena, et "Pihkvasse võib sõita ka rongi või lennukiga. Kuid neid liiklusvahendeid kasutades, samuti kui laevaga sõitudes, jäime kohapeal jalameheks. See raskendab tutvumist Pihkva arvukate vaatamisväärsustega ning edasisõitu Pihkva lähikonda. Seepärast ka ekskursioonide korraldamisel Pihkvasse ja Pihkvamaale eelistatakse autosid ärvukate vaatamisväärsustega ning edasisõitu Pihkva lähikonda. Seepärast ka ekskursioonide korraldamisel Pihkvasse ja Pihkvamaale eelistatakse autosid ja busse." See tähendab, et Pihkvas puuduvad nii bussid kui autod.

Pihkva "tähtsaimaks" vaatamisväärsuseks olevat maja, kus aastal 1900 elas Lenin (kolm kuud(!). Majas asuvat Lenini tubamuuseum. Kuid ei puudu ka tavoline Lenini muuseum. See on näide kultusest, mis tõstab Lenini punase jumala troonile.

Kuid märkimata ei jäeta ka seda, et "25. mail 1919 tungisig linna Eesti kodanliku armee väcosad, kes võimu mõne päeva veure valgekaardistele ilie andsid." Ka "peeti Pihkvas esimesed rahulähträäkimised Nõukogude Venemaa ja kodanliku Eesti vahel."

Tänapäeva Pihkva olevat tööstuslinn, kus suuremaid tööstusettevõtteid 15 ümber. Tähtsamad tehased Pihkvas on masinatehas (kui linna suurim ettevõte), elektrimootoritehas, kaugsidevahendite tehas, metallitehas "Vädvizetnets", linasugemisvabrik, lihakombinaat, raadioetailide tehas ja teised. Elektrit saab Pihkva

Järg. lhk. 2

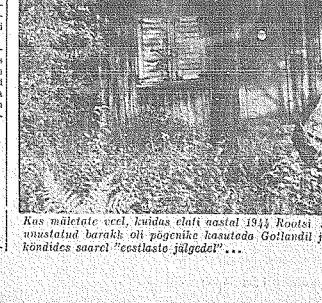

Kas mäletate veel, kuidas elati aastal 1944 Rootsi saabumisel põgeniketlagrites? Ülaloleev vuustatud barakk oli põgenike kasutada Gotlandil ja seda pildistas ilmimees Elmar Epner kõndides saarel "eestlaste jälgedel"...

Koolinoored osa võtma rahvuslikest üritustest

Eesti Komitee juhatuse viimane koosolek enne suveaheaega oli pühendatud peamiselt küsimustele seoses eesti algkoolide ja täienduskoolidega. Kõigepealt kuulati ära koolinspektor inag. H. Rajamaa ja E. K. ühisimees H. Marki muljed ja ülevaated eesti koolide kulastamistelt.

Mag. H. Rajamaa märkis oma sõnavõtus mõn hulgas järgmist: Nüüd lõppevs õppeaasta jooksul ilmusid mitmed uued õpikud, nagu A. Kajassaare "Eesti maateadus" I vihk, H. Jänese "Meie emakeel" I ja H. Rajamaa "Eesti aatlus". Need õpikud on kõik uued väljaanded, mis on koostatud vastavalt täienduskooli uutele õppekavadele. Valminud on "Eesti rõõgimeiku" I, II ja III vihu käsiraamat. Nõist "Eesti algõgemiku" I ja II vihk on E. K. Koolitoimkonna poolt juba heaks kiidetud, ja "Eesti algõgemiku" II vihk on praegu trükis ja ilmub sügiseks. "Eesti lugemiku" III vihk on vastava toimkonna poolt juba läbi vaadatud ja tuleb lähemal ajal E. K. Koolitoimkonnas arutamiseks. Nõusmuti on valminud A. Kajassaare ja kirjanik Arvo Mägi poolt koostatud "Eesti maateadus" II vihk, mis esitatakse lähemal ajal vastavale toimkonnale läbivaatamiseks ja sõisukohtade esitamiseks. Valminud ja veel valmivate nute õpikute vall võib loota meie rahvusliku õsavutuse veelgi tõhusamaks muutumist eesti koolides ja koolides.

Täienduskoolide lõõvajatel tõstis kõneleja viija meie noorte osavõttu kõikmaisest eesti laulupäevadest ja Eesti Päevadest. Tulevad aastal toimuvad Eesti laulupäevadest ja kahe aasta pärast toimub kunstdavasti suur juhtilisiaulupidu eesti esimese üldlaulupeo 100-aastase tähtpäeva tähistamiseks.

Kõik soovitakse ka eesti noorte osavõttu nim. suuritõrtusest, siis peavad juba eeloleval sügisel teada olema kõik laulud, mis tahetakse lastekoori kavasse võtta.

Sealjuures tuleb muidugi silmas pidada, et kõik laulud on jõukohased ka täienduskoolide õpilastele. Meie seov on ju, et me saaksime näha ja kuuida suurte eesti noorte kooride esinemist meie rahvuslikel suuritõrtustel. Laulude käitõppimine võtab tõenõõlsõõdes kaua aega, sest nädalatundide arv on seal väike. Kas ei tuleks kasluda ka Saksamaa eesti noortekoori esinemise võimaluset Eesti Päevadel ja meie

Järg. lhk. 2.

Kuju Anta Vomm Torontos portreeterib tikti eesti noori. Pildil on ta kandmas modelli näojooni kriidiga oma joonistusblokki.

SUVEPÄEV Ramnaslättis

Pünapäeval, 2. juulil toimub traditsioonilise Lääne-Rootsi eestlaste suvepäev Ramnaslättis, Borås'is. Päeva kava algab kell 13 Eesti lipu heiskamisega, millele järgneb avasõna BES esimehelt kapten A. Jakobsonilt.

Vabaõhujumalateenistuse peab õp. O. Kodres ja pidukõne pr. kand. Heino Riomar Göteborgist. Kava teine osa algab kell 14.30 ja kulgeb üima kindla ajagnõuseta kuni pidu lõpuni järgnõse sisuga: Väärtusliikkude võitudega loterii BES Naissektsioni korralduset, eineland, ajavõitemuusika, "Lõbus tunnike", ettekandeid, tarez ja ühislaule, meelelahutus ja tants haljal murul (vihma puhul Spordihtarez). Suvepäev lõpetatakse ilupõõgetsamisega.

Sisespääs vabatahtliku maksu eest, mille alammäärana on kr. 3:—. Pensionärid ja õpilased tasuta.

Plats asub Borås'ja Sjömarkeri vahel, umbes 2 km Borås—Göteborg maanteest. Buss nr. 10 väljub Södra turult kl. 11.10, 12.10, 13.10 jne. Maha tulla Lundsbro peatuses, suunduda paremale pöörduvale teele, jõõgida teetähistesid. Autodele head parkeerimisvõimalused.

EPL 28. juunil 1967

Kurv ülespoole?

Mõõdunud aastat iseloomustas Rootsis konjunktuuri nõrgenemine. Totaalse produktsioonivõõlumi kasv oli aimult 2,6 protsenti arvestatud 2,9 vastu riigieelarves. Rootsi saavutas sellega ainult umbes poole OEEC-maade läbilõikelisest arengutaktist. majanduses mis viitab asjaolulele, et "pehmenemine" oli esijoones tingitud Rootsi enda sisemistest nähetest. Eraterbimine kasvas mõõdunud aastat ainult poolteist protsendi vastu, kuigi palgasummad tõusid umbes kümne protsenti. Riik astus siin vahele ja kärpis ostujõudu ugte maksudega, samuti vähendas reaalset palkade tõusu tugev hinnatõus just tarbekaupade alal. Paljud ettevõtted saitnisid kredididikisendustega ja üldise struktuurimuutumisega raskustesse, mis tekitas majandusclus pessimismi ja tööjõu vahastamist.

Käesoleva aasta esimesel veerandil ilmestas konjunktuuri kosumist tarbimise suurenemin ja eksperdid ootavad tarbimisvõõlimi suurenemist aasta jooksul 3 protsendi ulatuses, mis tähendab mõõdunudaastase võõlimi kahekordistumist. On oodata tõesõnaga konjunktuurikurvi tõusu läbi kerkimist. Tööstusliidu direktor Axel Iveroth, ks alles äsja väljendas tugevat pessimismi, nähtavasti eesmärgiga saavutada rendise langust ütles mõne päeva eest (siis kui hõõnuprotsendi alandamine oli juba teostunud), et tööstus ootab aastal 1968 tugevat konjunktuuri ülesminekut ja ta hoiatas isegi kõrgkonjunktuuri "ülekuumenemisnähete" eest, mis võivad tekkida suvel ja sügisel 1968. Ta märkis, et tööstused peavad jälle konjunktuuri pöördumismomenti ära kasutades alustama suurmaat investeerimist. *Kurtusel seisevad vaid lõõmuses, mis saab Rootsi majandusest edaspidi, kui EFTA-riikide enamus liitub kuneriigi majandusboli EEC-ga.* Roosi naabrid Taani ja Norra on annud sisse liitumisavalduse, seda on teinud ka EFTA tugevaim liige Inglismaa, kelle väljavaated sissepääsemiseks on aga alles udused. Mis teeb Rootsi, see on veel lahtine, sest valitsus, kes alul positiivse hoiaku võttis, ei ole midagi siduvat ütelnud ajapunkti ega liitumisvisi kohta. Rootsi võib avaldada soovi EEC liikmeks astumiseks või siis assotsieerumiseks. Teatavasti hoiatasid veelased liiluti neutraalseid riike liitumast, kuna see nende vaatevinklist tähendaks "lääneblokiga" liitumist. Rootsi majanduse areng pikemas perspektiivis on aga kahtlemata sõltuv EEC-ese kuulumisest, mispärast on seletatav, et majandusringkond nõuavad valitsuselt selgust selles punktis.

Tõõtute hulk, mis mõõdunud aastal kasvas ja kulminatsioonil savutas käesoleva aasta jaanuaris, mil registreeriti kogu maal 59.400 tõõtut, on kiiresti vähenenud, kuid samal ajal on vähenenud ka vabade kohtade arv. See võib katkestada tööjõupuudusest tingitud palkade ülespoole tõõlisemise" ile ja nii osaliselt kaasa aidata tõõstuste tasuvuse paranemisele, mis pikemat aega on olnud pidevalt kahanev.

Valitsuse kergendused kahandusturul on olnud määratud tõõstuse taasergutamiseks investeeringuiele, ilma et sellega tõõlist majanduspolitikat oleks pehmendatud. Tõõstusproduktsioon on viimasel ajal stagneerunud, esijoones tugeva raumaagitootmise vähenemise tõttu, mis novembrist jaanuarini oli 24 protsenti alla eelmise aasta sama periodi tõodangust. Raiatõõstuse alal on konjunktuuri nõrgenemisega tõõtajate arv vähenenud 4,6 protsenti eelmise aastaga võrreldes, kusjuures arvestatud ei ole ajutiselt koju lastuidd n. n. "permiteeritud". Selle juures on aga produktiivsed *seisevad vaid lõõmuses, Oldse nähtab konjunktuuripilt erinevatel aladel erinevat pilti.* Vastavalt sellele on optimism kurvide suhtes tõõstusringkondades varieerur. Üldiselt näib aga, et põhjust on optimismiks.

KLA

Eesti astronoom

alg. 1. lhk.

berg, kes juhtus olema sejlataga.

Tänavu sooritas dr. E. Öpik ülo valjasõidu ka Massachusetsi, kus pidas tehnoloogia instituudis loengu Kuu kohta, mis väitas kokku kaheksa tundi. Selle instituudi üheks professoriks on muide eestlane Aivar Tõomre.

Meie tähteaadlane on ka helikunstnik. Maryland ülikooli füüsika ja astronoomia teaduskond korraldas ta aastamõõhtu, kus klaveriprofessor dr. Mary de Vermond pidi paar ta helindit ette kandma, kuid murdis kaks nädalat enne seda autõõnetusel läbijõu. Tema asemel mängis siis ta ise doktorand. Ning antu lubadus, et edaspidi korraldatakse ta tõõde avalik kontsert.

Tagasi Ürimaale sõitub dr. E. Öpik koos abikaasaga 2. augustil, kusjuures külastab ka Hispaaniat, kus praegi elab tema vend Oskar Öpik. Vilmane asus sinna mõni aeg tagasi Norrast.

Kodu aga on vanas Armaghis. Seal elab praegu dr. Uno Öpik, kes on õppejõuks teoreetilise füüsika alal. Seal tõõtab õppejõuna ka tütar Helgi, kes omab botaanika biokeemia doktori kraadi. Ning sealseb elab ka tütar Tiiu oma doktori psühholoogia alal. Nagu tõõ mõõda on ka professor Ernst Öpiku lapsedki jagatud Armaghi ja Washingtoni vahel, sest ta tütar Maia Nõõkson elab seal ja tõõtab Kongressi raamatukogus.

"Tuleks tagasi, aga..." Repatriandi pettumused

NEW YORK (EPL) — "Vaba Eesti Sõna" kirjutab lähemale jõõdnud informatsioone mõne aja eest Australiast okup. Eestisse repatrieerunud orhideekasvataja Oskar Savõk kohta, kelle arvestused ja ootused ei olevat täitunud. Savik külastas okup. Eestit, kus ta tehti tähtsaks meheks ja lasti oma orhideedest rõõkida. Tagasi läks jõõdse otsustus O. Savik ikkivõrra Eestisse ja siirduda kodumaale tagasi, kus ta võttis kõõk N. Vene kodakondsuse.

Olles sõiskl veidi umbuskliik, ei siirdunud ta Venemaale kogu varaga, vaid nagu meile teatatakse, saatis sugulaste nimele okup. Eestisse autostõõ, kõõtuses mõõda vastu hõljem saada vere raha.

See lootus olevat hõõtunud, kuigi autod on kohal. Ka teised operatsioonid Australia raha ümbervahetamiseks mõõte sundkursi, vaid enamvähem õige väärtuse vastu, pole õõnestunud. Repatriandina kohanemahõõ ei olevat end enam hoopiski nii tõõtsana, kui varem külastanut, kelle kallal tehti siis raudeesridke taha asumise "eelõõtsõõd".

Oskar Savik on nõõd valmis iga minut tagasi tulema Austraalisse. Ta on selleks pindagi sondeerinud. Kuid vaevalt seda võimaldataksc, kuna ta andis kõra oma Austraalia kodakondsuse ja võõtis vastu vene alama asinne. Ta on muuseas Eestis abiellunud ühe noorema naisega ja seegi operatsioon polevat õõnestunud. O. Savik ei jõõa kra neda päeva, mil ta hakkas uõõma kommunistide propagandajõõte. Tal olevat Eestist saabunud teateil Australias vend. Ka see pidanud siirduma raudeesridke taha, jõõnud aga veel ootama et kuidis enne, mis Oskarjõõ saab. Kas Oskar hõõtusel või sai ta tõõtavate kaudu teateid Oskari "suurest õõnest", kuid senini ta pole reisi okup. Eestisse alustanud, ega kõõclevat sellest.

Praegune Pihkva tänavapilt.

Pihkva, Velikije Luki

alg. 1. lhk.

Eestist (Slantsö-Pihkva kõrgpingeliini kaudu). Pihkva maamõõdu ja loodus kõrmistõõstus sõõdmeid (viskoosi, kaproni, atsetaatsiidi, villa asendava nitroni ja teiste kunstkiudude valmistamiseks).

Pihkva ohtasi poõmajanduses domineerib lina. Sõja ühesmusena hävis Pihkvas "nii keskaegseid arhitektuurimälestisi kui ka uusi tõõstushooneid ja elamuid.

Enamvähem puutumatuna säilis endisest hõõnestusest ainult neli protsenti. Kannatada said kõik Pihkva linnaosad, Zapskovje muutus ülemi varemõõtevõljaks."

Inglane Eestis

alg. 1. lhk.

tõõkiles, nõda see neiu võiks tõõgelõõki arvata oma tõõst tegelõõdes väiisturistidega. Geograafiliselt kursseeris ta lõõnast põhja ning vastupidi, ideoloogiliselt aga ida ja läänc vahel. Soomlased on sõõus soome-ugri rahvaiõõnes ja eestlased, kui nende lähim hõõnurahvas, on neile palju sõõdamõõhedasem, kui näiteks prantslased inglastele, ehkki neil rahvaid lähimõõ Soome lõõt on kolm korda laiem Inglise Kanalist.

Formaalsuste täõõmisele kõõus Tallinna sadamas kõõmveerand tunnii, mis arvestades võõtunõõlõõse küõõstusega, oli eriti hõõvi. Järgmine tund kõõus lõõnasõõgiks uues kuid ebavõõuvas "Gloria" restoranis. Seejärel juhatati turistid hõõtel "Tõõnu", kus inglanna kohtus Kemi koori liikme Pentiga, kellega asus õõeskoos inglanna tõõnma.

Gildi soovituse kohaselt tuli õõa lõõtsi sadamas vähemalt pool tundi enne laeva lahkumist. Ta holatas, et takso leidmine on väga raske. Hõõtelis oli saadaval broshüür hõõa inglise keeles, kus seld muuseum kaardistatud linnas asuvad monumendid ent sudam, mis on teatavasti kui "strateegiline objekt", jäetud hoopis märkimata.

Vaevalt hõõtelist lahkudes lõõnes tõõnnal turistidega kõõhetelstanane poõlsk Sasha, kes õõeles ainult venekeelt. Veidi hiljem lõõus lagedale kõõnõõmes, kes pakkus rõõlaist lõõnõõmõõ õõspõõsist eest.

Nagu seõõus, on linna vahetõõl saadaval pastaplõõtasi täõõdseid, mõõte kõõgi aga piõõtseid. Näõõmõõõ